

Tilføjelse til betænkning

over forslag til lov om ændring af lovene om folke-, invalid- og enkepension.

(Nedsættelse af aldersgrænsen for førtidig folkepension fra 60 til 55 år m.v.).
(Afgivet af socialudvalget den 13. maj 1977).

Efter at lovforslaget ved 1. del af 2. behandling den 26. april d.å. blev delt i overensstemmelse med det i udvalgets betænkning af 22. april d.å. indeholdte ændringsforslag, har udvalget fortsat behandlingen af lovforslag nr. L 51 B i en række møder.

Udvalget har herunder haft samråd med socialministeren, der tillige har besvaret de spørgsmål, som er blevet stillet til skriftlig besvarelse.

Ministeren har under samrådet præciseret, at det er hensigten at fastsætte bestemmelser om, at pensionen skal tilkendes for en begrænset periode, indtil videre for 2 år ad gangen. Det anførte er i overensstemmelse med lovforslagets bemærkninger, hvoraf det bl. a. tillige fremgår, at det vil blive pålagt kommunerne løbende at forsøge at genetablere kontakten til arbejdsmarkedet, samt at der vil blive fastsat bestemmelser om, at pensionstilkendelse forudsætter, at også ægtefællen har udnyttet sine indtægtsmuligheder.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets, det konservative folkepartis og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget) tager afstand fra, at pensionen tilkendes tidsbegrænset, da der næppe er reel mulighed for under de nuværende konjunkturer at genplacere denne gruppe på arbejdsmarkedet.

Et *andet mindretal* (Danmarks kommunistiske partis medlem af udvalget) tager afstand fra, at ægtefællens indtægt eller indtægtsmuligheder tillægges betydning, idet

dette er i strid med al hidtidig pensionslovgivning. Mindretallet hævder, at principperne for udbetaling af arbejdsløshedsdagpenge og for folkepensionens grundbeløb, der er uafhængig af ægtefælleindkomsten, bør fastholdes. Specielt mener mindretallet, at retten til førtidspension til gifte kvinder over 55 år, der udstødes af arbejdsmarkedet, vil være illusorisk, hvis deres ægtefælle har lønindtægt.

Den aldersgruppe, der her er tale om, vil ofte have skole- eller uddannelsessøgende børn, og der må derfor påregnes en urimelig nedgang i indkomster til familietyper af denne art, hvis førtidspension på grund af udstødning fra arbejdsmarkedet skal ske efter bilstandslovens beregningsprincipper.

Herefter indstiller et *flertal* (socialdemokratiets, venstres, det radikale venstres og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* med det af mindretallet stillede ændringsforslag, hvorefter der indføres bestemmelse om, at pensionstilkendelsen ikke kan gøres tidsbegrænset. Mindretallet udtaler i øvrigt følgende:

Regeringens lovforslag drejer sig overhovedet ikke om syge mennesker — den syge får jo invalidepension.

Her er der derimod udelukkende tale om arbejdsdygtige. Typisk om 55-årige, der i flere år har manglet beskæftigelse på grund

af socialdemokratiets arbejdsløshedspolitik og af, at arbejdsanvisningen blev ødelagt, da den blev frataget fagforeningerne.

Oftest har disse forhold psykisk ødelagt de pågældende og derved gjort dem til egnede ofre for kommunerne til at blive jaget over på den kummerlige statspension, som forslaget går ud på.

Har mennesker i den trængte situation først fået dette nedværdighedens stempel, vil det i praksis fungere sådan, at den arbejdsduelige er skubbet ud i samfundets kassationsmaskine. Hun eller han vil få det helt afgørende menneskelige knæk igennem de af regeringen foreslåede regler.

Som følge af disse umenneskelige hovedkonsekvenser af forslaget vendte fremskridtspartiet sig kraftigt imod det i dets oprindelige form.

Endnu uhyggeligere er forholdet imidlertid blevet gennem ministerens præcisering af, at de udstødte endda altid i forbindelse med fordømmelsen skal have besked på, at pensionstildelingen er tidsbegrænset — indtil videre for to år. Mange af dem vil utvivlsomt grue for den dag, hvor tidsfristen udløber, og tro, at samfundet på den dag helt vil slå hånden af dem, så sultepensionstoåret blot er en overgang i den bestandige nedkøring, som samfundet har udsat dem for.

Et andet mindretal (det konservative folkepartis og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af mindretallet tiltrådte ændringsforslag.

Et tredje mindretal (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af et mindretal stillede ændringsforslag nr. 2, jfr. nedenfor, og ønsker at udtale følgende:

Mindretallet erkender, at der er et behov for i den af lovforslaget omfattede aldersgruppe at kunne trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet i kortere eller længere tid. Mindretallet erkender også, at der i denne gruppe er mange, der har vanskeligt ved at finde passende arbejde ikke mindst i en periode med høj arbejdsløshed. Derfor er mindretallet enigt med regeringen i, at der er behov for en form for førtidig pension for denne gruppe.

Imidlertid anser mindretallet det beløb,

der foreslås af regeringen som pensionsydelse, for at være aldeles utilstrækkeligt. De mennesker, der vil blive omfattet af forslaget, vil typisk være mennesker, der har haft hårdt arbejde, er startet deres arbejdsliv tidligt, er lavt lønnede og lavt uddannede. Efter mindretallets opfattelse er det mindste, der anstændigvis kan tilbydes disse mennesker, et beløb, der svarer til dagpengesatserne i arbejdsløshedsforsikringslovgivningen. Ændringsforslaget tager derfor sigte på at hæve pensionsbeløbet i den foreslåede lovgivning til dagpengesatserne.

Et fjerde mindretal (Danmarks kommunistiske partis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af et mindretal stillede ændringsforslag nr. 2, idet mindretallet er enig med regeringen i, at der er behov for en nedsættelse af pensionsalderen, og at der er behov for førtidig pension. Mindretallet finder derimod, at pensionsbeløbet ikke kan være mindre end satserne for dagpenge i lov om arbejdsløshedsforsikring, og er derfor medforslagsstiller til ændringsforslag nr. 2.

Mindretallet ønsker i øvrigt at udtale, at førtidspensionen som følge af udstødningen fra arbejdsmarkedet bør finansieres særskilt af en fond tilvejebragt af arbejdsgivermidler, hvor indbetalingerne gradueres i overensstemmelse med hyppigheden af førtidspensioneringen inden for brancen. Ændringsforslagets *vedtagelse* ville i øvrigt tale for ophævelse i relation til pensionisterne af dagpengeophørsbestemmelserne (dagpenge-lovens § 26 — 13 ugers reglen og arbejdsløshedsforsikringslovens §§ 55, jfr. 55 a, og 64, henholdsvis 26 ugers reglen og 78 dages reglen).

Ændringsforslag.

Af et mindretal (Jørgen Junior (FP), Erlendsson (FP) og Ole Hovmand (FP)), tiltrådt af et mindretal (Karen Thuroe Hansen (KF) og Yvonne Herløv Andersen (CD)):

Til § 1.

1) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer: „01. I § 2, stk. 2, 2. pkt., der bliver 3. pkt., indsættes efter „pension“ ordene: „efter 1. pkt.““

Af et *mindretal* (Ebba Strange (SF) og Tove Jørgensen (DKP)):

2) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

„02. Efter § 3 indsættes som § 3 a:

„§ 3 a. For personer, der er omfattet af § 2, stk. 1, nr. 3, udgør pensionen et beløb svarende til dagpengene, jfr. arbejdsformidlings- og arbejdsløshedsforsikringslovens § 47, jfr. § 51.“

§ 3 a bliver herefter § 3 b.“

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Af ændringsforslaget følger modsætningsvis, at den af lovforslaget omfattede førtidspension ikke kan gøres tidsbegrænset.

Til nr. 2.

Forslagsstillerne finder lovforslagets ydelsesniveau for lavt. Efter den foreslåede bestemmelse hæves niveauet til dagpengesat- sen efter arbejdsløshedsforsikringsloven.

Det følger af folkepensionslovens øvrige bestemmelser, at førtidspensionen udbetales månedsvis forud med beløb svarende til, hvad der kunne oppebæres ved dagpenge for en måned.

Såfremt ændringsforslaget skulle blive vedtaget, vil der blive stillet konsekvens- ændringsforslag ved 3. behandling.

Albertsen (S). Svend Andersen (Bornh.s a.) (S). Hjortnæs (S).

Inge Fischer Møller (S). Tastesen (S), Taanquist (S). Grethe Philip (RV).
formand.

Bertel Haarder (V). Nathalie Lind (V). Palle Simonsen (KF).

Yvonne Herløv Andersen (CD). Inge Krogh (KrF).

Jørgen Junior (FP). Erlendsson (FP), Ole Hovmand (FP).
næstformand.

Ebba Strange (SF). Tove Jørgensen (DKP).

Partierne DR og VS var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.